

**МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
МУКАЧІВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»**

Предметна (циклова) комісія викладачів педагогіки, психології, методик
дошкільного виховання та фізичної культури

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник директора
з навчальної роботи

Олена МІЦКУЛИНЕЦЬ

20 25 року

РОБОЧА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

ОК 32. Виробнича практика «Переддипломна практика»

Галузь знань **01 Освіта / Педагогіка**

Спеціальність **012 Дошкільна освіта**

Відділення **дошкільне**

2025-2026 рік

Робоча програма практики «**Переддипломна практика**» для здобувачів фахової передвищої освіти з галузі знань **01 Освіта/Педагогіка** спеціальності **012 Дошкільна освіта** освітньо-професійного ступеня **фаховий молодший бакалавр**

Розробники:

Грегірчак Д.Б. – кандидат політичних наук, завідувач навчально-виробничої практики, викладач суспільних дисциплін, «спеціаліст вищої категорії», «викладач-методист».

Кертис Н.В. – викладач дошкільної педагогіки та окремих методик, «спеціаліст вищої категорії», «викладач-методист»

Робоча програма затверджена на засіданні предметної (циклової) комісії викладачів викладачів педагогіки, психології, методик дошкільного виховання та фізичної культури

Протокол № 1 від «25» серпня 2025 року

Голова предметно (циклової) комісії _____

(**Яна ФЕНЬОВ**)
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Схвалено методичною радою ВСП «ГПФК МДУ»

Протокол № 1 від «25» серпня 2025 року

Голова _____

(**Тетяна ІСАК**)
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Відомості про перезатвердження робочої програми:

Робоча програма затверджена на засіданні предметної (циклової) комісії викладачів педагогіки, психології, методик дошкільного виховання та фізичної культури

Протокол № ___ від «___» _____ 20__ року

Голова предметної (циклової) комісії _____

(підпис)

(_____)
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Робоча програма затверджена на засіданні предметної (циклової) комісії викладачів педагогіки, психології, методик дошкільного виховання та фізичної культури

Протокол № ___ від «___» _____ 20__ року

Голова предметної (циклової) комісії _____

(підпис)

(_____)
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Робоча програма затверджена на засіданні предметної (циклової) комісії викладачів педагогіки, психології, методик дошкільного виховання та фізичної культури

Протокол № ___ від «___» _____ 20__ року

Голова предметної (циклової) комісії _____

(підпис)

(_____)
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

1. Опис практики

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійний ступінь	Характеристика практики
		денна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 6,0 Модулів – 1 Змістових модулів – 3 Загальна кількість годин – 180 год.	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Виробнича практика
	Спеціальність 012 Дошкільна освіта	Рік підготовки: 4-й
		Семестр: 8-й
Кількість тижнів – 4	Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр	Практичні 120 год.
		Самостійна робота 60 год.
		Вид контролю Диференційований залік

Примітка.

Співвідношення кількості годин практичних занять до самостійної роботи становить: **120 год. (66,66%) / 60 год. (33,33%)**

2. Мета та завдання практики

Програма практики «Переддипломна практика» укладена відповідно до ОПП «Дошкільна освіта», наскрізної програми практики для здобувачів освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта (ОПС «фаховий молодший бакалавр») та спрямована на виконання вимог Законів України «Про освіту», «Про фахову передвищу освіту», Стандарту фахової передвищої освіти зі спеціальності 012 Дошкільна освіта галузі знань 1 Освіта/Педагогіка ОПС «фаховий молодший бакалавр».

Практична підготовка здобувачів освіти спрямована на формування у майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти професійної компетенції щодо реалізації Базового компонента дошкільної освіти в умовах гуманізації педагогічного процесу, що базується на особистісно-орієнтованій взаємодії дитини і педагога. Під час практики здобувачам освіти доводиться розв'язувати різнопланові педагогічні завдання, в конкретних ситуаціях прогнозувати хід освітнього процесу і знаходити оптимальні шляхи управління ним. Іншими словами, відбувається не тільки ознайомлення з сучасним станом освітнього роботи в закладі дошкільної освіти, з передовим педагогічним досвідом, але й надання допомоги закладам освіти. Загалом це інтенсивна самоосвітня і самовиховна робота майбутніх вихователів, перевірка їхньої готовності до адаптації в умовах реальної дійсності щодо розвитку дошкільної освіти.

У сучасних умовах розвитку дошкільної освіти майбутні педагоги в процесі практичної підготовки повинні постійно прагнути до вдосконалення професійних знань, умінь і навичок, діагностувати та прогнозувати розвиток дитини, удосконалювати форми, методи виховання та навчання дітей, використовувати інновації з метою забезпечення обов'язкової дошкільної освіти та виконання вимог її Базового компонента. На кожному етапі професійного становлення фахівця в умовах підготовки передбачені різні види практики. Переддипломна практика в закладах дошкільної освіти є завершальним та відповідальним етапом практичної підготовки майбутнього вихователя.

Переддипломна практика є завершальним етапом теоретичної і практичної підготовки здобувачів освіти в спеціальності 012 Дошкільна освіта, і виявляє рівень та якість їхніх професійних знань, умінь та навичок. Вона передбачає сформувати у практикантів уміння володіти сучасними засобами пошуку, обробки і накопичення інформації, необхідної для роботи з дітьми, батьками та колегами. До переддипломної практики допускаються ті здобувачі освіти, які виконали всі попередні види практики.

Метою практики є оволодіння здобувачами освіти уміннями, навичками самостійної освітньої роботи в закладі дошкільної освіти на посаді вихователя, а також визначення рівня їх готовності до фахової діяльності.

Завдання практики:

– ознайомити здобувачів фахової передвищої освіти з умовами діяльності, матеріально-технічним, навчальним та методичним забезпеченням освітнього процесу закладу дошкільної освіти;

- ознайомити із специфічними особливостями професійної діяльності в закладі дошкільної освіти;
- ознайомити з системою планування освітнього процесу закладу дошкільної освіти, вихователів тощо;
- поглибити, закріпити теоретичні знання, практичні уміння і навички, навчити творчо використовувати їх в освітній роботі у закладах дошкільної освіти;
- формувати індивідуальний стиль використання інноваційних підходів в освітній діяльності;
- удосконалити вміння і навички здобувачів освіти застосовувати психолого-педагогічні знання з дитячої психології, педагогіки дошкільної та фахових методик в освітній роботі з дітьми дошкільного віку;
- формувати вміння застосовувати знання при виконанні педагогічних завдань в умовах реального освітнього процесу закладу дошкільної освіти, використовувати засоби сучасних інформаційних та комунікативних технологій;
- вчити здобувачів освіти організувати освітній процес у відповідності із сучасними інноваціями психолого-педагогічних наук, технологіями реалізації основних напрямів розвитку дітей дошкільного віку, забезпечуючи його результативність;
- формувати у здобувачів освіти систему педагогічних умінь, необхідних для виконання функцій вихователя закладу дошкільної освіти: планувати освітній процес, ставити мету, цілеспрямовано відбирати засоби, методи і прийоми організаційних форм роботи; складати конспекти різних форм роботи з дітьми; прогнозувати результати освітнього впливу;
- формувати у здобувачів освіти організувати педагогічне спілкування з вихованцями на основі особистісно орієнтованих освітніх технологій, на демократичних та гуманістичних засадах;
- формувати у здобувачів освіти вміння застосовувати різноманітні методи, спрямовані на творче виконання завдань всебічного розвитку і виховання дітей у сучасних умовах;
- формувати у здобувачів освіти вміння керувати різними видами життєдіяльності дітей дошкільного віку, будуючи взаємини з дошкільниками на основі взаєморозуміння і партнерства;
- формувати у здобувачів освіти вміння проводити психолого-педагогічне спостереження за дітьми дошкільного віку, складати психолого-педагогічну характеристику дитини;
- формувати у здобувачів освіти вміння добирати методи, засоби, прийоми ефективної організації освітнього процесу, фізкультурно-оздоровчих заходів;
- розвивати у здобувачів освіти відповідальне ставлення до безпеки життєдіяльності дитини, виховувати турботливе ставлення до її розвитку і здоров'я;
- вдосконалювати вміння здобувачів освіти аналізувати власну педагогічну діяльність, самостійно знаходити шляхи її покращення, визначати завдання самоосвіти;

– розвивати вміння здобувачів освіти організовувати різні форми роботи з родинами вихованців, залучати батьків до проведення спільних педагогічних заходів, надавати консультативно-методичну допомогу сім'ям у вихованні дітей, забезпечувати єдність підходів і виховних впливів на дитину з боку родини і закладу освіти;

– розвивати дослідницькі вміння та навички здобувачів освіти;

– формувати методологічну культуру здобувачів освіти щодо здійснення педагогічного дослідження;

– формувати професійно-педагогічну спрямованість здобувачів освіти, виховувати стійкі інтереси до професії, розвивати потреби в поглибленні і вдосконаленні професійних навичок і вмінь.

У результаті проходження практики здобувачі освіти повинні **знати:**

– особливості професійної діяльності в закладі дошкільної освіти;

– систему планування освітнього процесу закладу дошкільної освіти, вихователя тощо;

– специфіку організації і проведення освітньої діяльності в закладі дошкільної освіти;

– педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми;

– традиційні та інноваційні технології організації і проведення освітньої роботи вихователя закладу дошкільної освіти;

– вікові та психолого-педагогічні особливості розвитку дітей дошкільного віку та специфіку розвитку дітей з особливими освітніми потребами;

вміти:

– організовувати і проводити освітню діяльність в закладі дошкільної освіти;

– використовувати інноваційні підходи в освітній діяльності;

– забезпечувати організацію освітнього процесу з урахуванням принципів дошкільної освіти, зокрема дитиноцентризму, здоров'язбереження, інклюзії, розвивального навчання, особистісно-орієнтованого підходу, суб'єкт-суб'єктної взаємодії, компетентнісного підходу;

– проектувати власну педагогічну систему професійної діяльності;

– застосовувати різні методи, прийоми, способи включення дітей в активну пізнавальну діяльність;

– керувати пізнавальною діяльністю дітей відповідно до їх вікових та індивідуальних особливостей;

– спостерігати за освітнім процесом в групах дошкільного віку, аналізувати роботу вихователя і свою власну та добирати відповідно до рівня розвитку дітей методики і технології навчання та виховання;

– визначати мету навчання і виховання дітей, планувати форми та зміст роботи, цілеспрямовано добирати методи і прийоми організації освітнього процесу в групах дошкільного віку;

– встановлювати зв'язок між педагогічними впливами та досягнутими дітьми результатами;

- діагностувати рівні розвитку дітей дошкільного віку, сформованості психічних процесів, різних видів діяльності;
- самостійно проводити розвивальну і виховну роботу враховуючи їх вікові та індивідуальні особливості;
- налагоджувати взаємодію з родинами для забезпечення єдиних підходів до розвитку та виховання дітей дошкільного віку, проводити різні форми роботи з батьками;
- здійснювати психолого-педагогічне дослідження особливостей розвитку дитини дошкільного віку, визначати рівень розвитку, складати психолого-педагогічну характеристику дитини.
- планувати та організовувати методичну роботу в закладі дошкільної освіти;
- усвідомлювати рівень власних педагогічних здібностей, визначати причини недоліків у роботі;
- здійснювати освітню діяльність на засадах академічної доброчесності.

Проходження практики забезпечить формування у здобувачів освіти таких **компетентностей:**

Інтегральна компетентність:

ІК 1 Здатність вирішувати типові спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку, що передбачає застосування загальних психолого-педагогічних теорій та фахових методик дошкільної освіти та характеризуються комплексністю та невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль за іншими особами у визначених ситуаціях.

Загальні компетентності:

ЗК1 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК3 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК4 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК6 Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК7 Здійснення безпечної діяльності.

ЗК8 Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт

Спеціальні компетентності:

СК1 Здатність до формування наскрізних умінь у дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку: виявляти творчість та ініціативність, керувати емоціями,

висловлювати та обґрунтовувати власну думку, критично мислити, ухвалювати рішення, розв'язувати проблеми та співпрацювати в колективі.

СК2 Здатність до фізичного розвитку дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку, формування життєво необхідних умінь та навичок, рухового досвіду та розвитку фізичних якостей.

СК3 Здатність до формування в дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку навичок безпечної поведінки в дошкільній групі, навичок орієнтування на сталий розвиток.

СК4 Здатність до формування в дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку основ здорового способу життя, здоров'язбережувальних навичок.

СК5 Здатність до формування у дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку взаємин з оточенням (предметним, природним, соціальним).

СК6 Здатність до розвитку психічно-емоційної сфери особистості дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку.

СК7 Здатність до формування елементарних логіко-математичних уявлень у дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку.

СК8 Здатність до навчання дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку суспільно визнаних морально-етичних норм і правил поведінки.

СК10 Здатність до розвитку мовлення у дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку та їхньої взаємодії з однолітками та дорослими.

СК11 Здатність до організації та керівництва ігрової, художньо-естетичної, пізнавально-дослідницької діяльності дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку

СК12 Здатність до формування в дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку елементарних уявлень про різні види мистецтва та засоби художньої виразності (слово, звуки, фарби тощо) та досвіду самостійної творчої діяльності в різних видах мистецтва

СК13 Здатність до організації освітнього процесу з урахуванням індивідуальних фізичних і психічних можливостей дітей в найбільш оптимальних для них формах.

СК14 Здатність до саморозвитку та самореалізації з використанням перспективного педагогічного досвіду, освітніх інновацій у професійній діяльності.

СК15 Здатність до комунікативної взаємодії з учасниками освітнього процесу

Програмні результати навчання:

РН1 Упорядковувати універсальне, розвивальне середовище у групах раннього та передшкільного віку з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей дитини

РН2 Планувати та організовувати освітній процес у закладі дошкільної освіти з урахуванням принципів здоров'язбереження, особистісно зорієнтованого підходу, суб'єкт-суб'єктної взаємодії

РН3 Встановлювати зв'язок між процесом розвитку, навчання та виховання дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку відповідно до їхніх вікових особливостей

- РН4 Окреслювати завдання, форми взаємодії «родина – заклад дошкільної освіти – початкова школа» та їх реалізації в умовах закладу дошкільної освіти
- РН5 Виявляти та узагальнювати результати різних видів діяльності дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку з використанням педагогічних технологій
- РН6 Формувати моральні цінності у дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку відповідно до морально-етичних норм
- РН7 Передбачати та оцінювати результати власної діяльності з урахуванням закономірностей освітнього процесу закладу дошкільної освіти
- РН8 Визначати концептуальні засади, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми дошкільного (раннього та передшкільного) віку
- РН9 Визначати завдання, зміст специфічно дитячих видів діяльності (предметно-практичної, ігрової, пізнавальної) та організувати їх відповідно до освітніх програм
- РН10 Організувати умови безпечного середовища у природному, предметному та соціальному оточенні в процесі організації різних видів діяльності дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку
- РН11 Мати навички збереження та зміцнення психічного, фізичного та соціального здоров'я, попередження та протидії булінгу, формування навичок здорового способу життя у дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку.
- РН12 Здійснювати педагогічну комунікацію з іншими суб'єктами освітнього процесу закладу дошкільної освіти на засадах етики професійного спілкування та оцінювати результативність педагогічної взаємодії
- РН13 Знати нормативно-правові документи, законодавчі акти у сфері дошкільної освіти і використовувати їх у практичній діяльності
- РН14 Формувати компетентності у просторі освітніх напрямів роботи закладу дошкільної освіти через організацію самостійної творчої діяльності (ігрової, художньо-естетичної) дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку
- РН15 Визначати особливості та способи організації провідної (ігрової) діяльності дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку в освітньому процесі закладів дошкільної освіти
- РН19 Аналізувати перспективний педагогічний досвід в системі дошкільної освіти та використовувати його в подальшій роботі з дітьми дошкільного (раннього та передшкільного) віку
- РН20 Забезпечувати формування наскрізних умінь особистості дитини в різних видах діяльності в умовах закладу дошкільної освіти.

3. Організація проведення практики

Переддипломну практику здобувачі освіти проходять у на IV курсі у VIII навчальному семестрі протягом 4 тижнів в закладах дошкільної освіти з якими укладено угоду про проведення практики здобувачів освіти ВСП «ГПФК МДУ».

Переддипломна практика логічно завершує вивчення фахових дисциплін і є комплексним по суті й змісту діяльності здобувачів освіти завершальним етапом практичної підготовки майбутнього вихователя закладу дошкільної освіти. Робота здобувачів освіти в період практики є аналогом професійної діяльності вихователя закладу дошкільної освіти і дає можливість вдосконалити набуті теоретичні знання у практичну діяльність.

Здобувачі освіти самостійно готують і проводять систему занять з використанням педагогічних інновацій, спрямованих на підвищення ефективності роботи. Це є показником прагнення їх до самовираження, неординарності у підходах до освітнього процесу, вмілого використання теоретичних знань у практичній діяльності.

Зміст діяльності здобувачів освіти-практикантів:

Здобувач освіти-практикант призначається у одну з вікових груп закладу дошкільної освіти, у якій працює на посаді вихователя, виконуючи його обов'язки в повному обсязі, відповідаючи за здоров'я, життя та виховання дошкільнят.

Здобувач освіти щоденно складає план роботи відповідно до форми, що прийнята в закладі, докладно розробляє конспекти занять, режимних моментів та подає їх методистові дошкільного закладу на перевірку та затвердження напередодні проведення. В ранкові та вечірні години практиканти мають вести роботу з батьками вихованців групи з приводу щоденних проблем та ситуацій, що виникають в житті дитини, проводити заплановані бесіди та консультації.

Для занять практиканти обирають інноваційні форми та методи навчання дітей, що відповідають сучасному рівню науки і практики. До кожного заняття практиканти готують цікавий матеріал, продумують нетрадиційну обстановку в групі.

Під час переддипломної педагогічної практики здобувач освіти повинен виконувати обов'язки вихователя, самостійно організовувати і проводити всі види освітньої роботи з дітьми за день. Робочий день здобувача освіти складає 6 годин. Здобувач освіти закріплюється за однією віковою групою і конкретним вихователем і працює під його безпосереднім керівництвом.

Перші два дні здобувач освіти-практикант знайомиться з базою практики, знайомиться з документацією дошкільного закладу, групи, вимогами до її ведення, спостерігає за роботою вихователя, знайомиться з дітьми, погоджує обсяг роботи, під керівництвом вихователя складає перспективний план роботи,

план роботи на наступний день, готується до самостійного проведення роботи з дітьми, отримує консультації у вихователя, методиста.

Наступні дні і до кінця практики здобувачі освіти самостійно проводять освітню роботу згідно з вимогами програми, за якою працює навчальний заклад, перспективного та календарного планів.

За зразком плану вихователя та під його керівництвом здобувач освіти складає власний календарний план на кожний день, згідно з вимогами, визначеними програмою практики, погоджує види діяльності до самостійного проведення у ролі вихователя.

План проведення повинен забезпечити всебічну освітню роботу з дітьми з фізичного, розумового, естетичного, трудового та морального, екологічного, валеологічного, правового, статевих виховання. Здобувачі освіти-практиканти проводять різноманітні види діяльності під час ранкового прийому, на денній прогулянці, організують всі види занять, забезпечують цікаве дозвілля дітей у першу половину дня, проводять роботу з батьками.

У ході практики здобувачі освіти проводять всі види занять з різних розділів програми: з розвитку мовлення, ознайомлення з природою, художньої літератури, малювання, математики, ліплення, аплікації, фізичної культури, грамоти, трудової діяльності, ознайомлення з навколишнім, музики. У календарному плані роботи здійснюється розробка повних конспектів цих занять.

Для організації роботи з дітьми здобувачі освіти-практиканти виготовляють наочні посібники, роздатковий, демонстраційний матеріал, атрибути для проведення різних видів ігор. В їх обов'язки входить проведення кожного ранку ранкової гімнастики, а також заходів по загартуванню дитячого організму та інших оздоровчих процедур.

Здобувачі освіти-практиканти керують роботою чергових дітей, здійснюють спостереження в куточку природи, виготовляють разом з дітьми іграшки-саморобки, організують різні види трудової, а також самостійну художню діяльність.

Здобувачі освіти ведуть спостереження за всією групою дітей, в подальшому на основі цих спостережень вони складають психолого-педагогічну характеристику групи.

Протягом всього періоду майбутні вихователі виховують у дошкільників навички культурної поведінки і спілкування, культурно-гігієнічні навички в усіх видах діяльності, проводять роботу з розвитку мовлення дітей, уважні до організації побуту дітей. Беруть участь у благоустрої ділянок дошкільного закладу, у підготовці до завершення навчального року. Оформляють папки-пересувки, батьківські куточки; беруть участь у організації та проведенні

батьківських зборів, педагогічних та виробничих нарадах, пропаганді педагогічних знань серед населення, у профорієнтаційній роботі.

Здобувачі освіти-практиканти проводять відкриті залікові заняття, які оцінюють присутні керівник (методист) практики від коледжу, завідувач або методист закладу дошкільної освіти, вихователь-наставник, а також здобувачі освіти-практиканти, які проходять практику в цьому закладі освіти.

Тему відкритого заняття практикант обирає за власним бажанням, однак доцільно, щоб тема заняття відповідала перспективному плану освітньої роботи групи. Складаючи конспект заняття, практикант має виявити рівень своїх педагогічних здібностей, теоретичних та методичних знань. Для залікового заняття обираються інноваційні форми та методи навчання дітей, що відповідають сучасному рівню науки і практики.

До залікового заняття здобувач освіти готує цікавий матеріал. Конспект відкритого заняття має бути прорецензований і затверджений вихователем-наставником за два дні до проведення заняття.

Після відкритого залікового заняття, проведеного кожним практикантом, відбувається його обговорення присутніми.

Здобувачі освіти-практиканти роблять усебічний аналіз заняття, відзначивши відповідність його змісту програмі певної вікової групи, доцільність образних форм і методів роботи, ефективність заняття, висловлюють зауваження до заняття, пропонують свої варіанти розв'язання поставлених на занятті навчальних завдань.

Результати обговорення і оцінка за проведення заняття фіксуються у протоколі обговорення відкритого заняття, який здобувач освіти-практикант подає разом із конспектом у звітну документацію.

По завершенні переддипломної практики здобувачі освіти-практиканти повинні здати звітну документацію у визначені строки. Вона перевіряється керівником педагогічної практики. Кожен звіт рецензується і на основі аналізу документації методист диференційовано оцінює роботу практиканта та складає загальний звіт про наслідки переддипломної практики.

Права та обов'язки суб'єктів переддипломної практики

Обов'язки керівників практики (методистів) від коледжу:

- здійснюють інструктаж вихователів закладу дошкільної освіти та інших педагогічних працівників, яких залучають для роботи з практикантами;
- розподіляють практикантів за робочими місцями, здійснюють методичне керівництво та контроль за їх педагогічною діяльністю;
- спостерігають за роботою практикантів з дітьми, аналізують та оцінюють її, узгоджуючи з вихователями, музичними керівниками, іншими спеціалістами;
- спільно з педагогічними працівниками закладів дошкільної освіти виставляють оцінки практикантам;
- складають встановлену звітність по підсумкам практики.

Обов'язки здобувач освіти-практиканта:

1. Після прибуття до закладу дошкільної освіти здобувач освіти зобов'язаний ознайомитися з робочим місцем правилами техніки безпеки, охорони праці та цивільного захисту, виконувати правила внутрішнього трудового розпорядку закладу освіти.

2. Під час практики здобувач освіти виконує функціональні обов'язки вихователя, всі види робіт, визначені програмою практики, під керівництвом вихователя закладу дошкільної освіти та керівника практики (методиста) від коледжу.

3. Здобувач освіти-практикант повинен старанно готуватись до проведення освітньої роботи з дітьми, складати конспекти занять, узгоджувати їх та затверджувати у вихователя.

4. Здобувач освіти-практикант повинен бути присутнім на всіх заняттях згідно розкладу, вести відповідну документацію встановленої форми.

5. Режим роботи здобувача освіти-практиканта – 1 зміна в день.

6. Зміни в режим роботи здобувача освіти-практиканта вносяться по узгодженню зі здобувачем освіти та керівником практики.

7. В останні дні практики здобувач освіти-практикант зобов'язаний:

- завізувати закінчення терміну практики у завідувача ЗДО;
- підписати звіт про виконання програми практики;
- затвердити відгук-характеристику роботи;
- підтвердити в табелі-обліку кількість фактично проведених занять відповідно до індивідуального плану;
- узгодити з вихователем психолого-педагогічну характеристику групи.

8. Після закінчення практики здобувач освіти-практикант у триденний термін подає звітну документацію керівникові практики.

9. Оцінка за практику є комплексною. Вона складається з:

- рекомендованої оцінки від керівника практики від бази практики;
- оцінки від керівника практики від коледжу;
- оцінки за захист практики.

Загальна оцінка за переддипломну практику виставляється за:

- повноту виконання програми практики (освітня робота з дітьми, робота з батьками, громадська робота);
- змістовність плану освітньої роботи, щоденника;
- методичний рівень, якість оформлення звітної документації;
- своєчасність подання звітної документації.

Обов'язки керівника закладу дошкільної освіти:

- забезпечує необхідні умови для успішного проведення практики та здійснюють загальне керівництво нею;
- знайомить практикантів з дошкільним закладом, плануванням освітнього процесу, документацією, правилами внутрішнього трудового розпорядку;
- контролює роботу вихователів та інших педагогічних працівників з практикантами;
- відвідує вибірково заняття практикантів та бере участь в їх обговоренні.

Обов'язки керівника практики від закладу дошкільної освіти:

- знайомить практикантів з дитячим колективом, плануванням освітнього процесу, допомагають вести спостереження за дітьми;
- надає практикантам необхідну допомогу у визначенні конкретних освітніх завдань, допомагають в плануванні роботи;
- перевіряє готовність практикантів до проведення занять з дітьми та дають згоду на їх проведення, спостерігають і аналізують роботу практикантів;
- складає відгуки-характеристики на практикантів.

4. Структура практики

№ з/п	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин		
		Всього годин	у тому числі	
			Практичні	СРЗ
Змістовий модуль 1. Організаційно-інформаційний				
1	Участь в настановчій конференції. Ознайомлення із змістом та завданнями практики. Проходження інструктажу з питань безпеки життєдіяльності, охорони праці та цивільного захисту.	4	2	2
2	Складання індивідуального плану на період проходження практики.	2		2
Всього за змістовим модулем 1		6	2	4
Змістовий модуль 2. Змістовий				
3	Спостереження та аналіз освітнього середовища закладу дошкільної освіти.	4	2	2
4	Опрацювання нормативно-правових документів, які регулюють діяльність закладу освіти. Аналіз документації закладу дошкільної освіти.	4	2	2
5	Ознайомлення з системою планування освітнього процесу.	4	2	2
6	Вивчення досвіду вихователя в різних видах та формах педагогічної діяльності.	10	10	
7	Самостійна підготовка і проведення освітнього процесу в закладі дошкільної освіти.	100	70	30
8	Вивчення і аналіз методичної роботи в ЗДО.	15	10	5
9	Проведення роботи з батьками дітей.	15	10	5
10	Індивідуальна робота з дошкільниками. Проведення дослідної роботи з теми курсової роботи.	15	10	5
Всього за змістовим модулем 2		156	116	51
Змістовий модуль 3. Підсумковий				
11	Написання звіту. Оформлення звітної документації практики.	5		5
12	Презентація результатів проходження практики на звітній конференції.	2	2	
Всього за змістовим модулем 3		7	2	5
Всього		180	120	60

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
1.	Участь в настановчій конференції. Ознайомлення із змістом та завданнями практики. Проходження інструктажу з безпеки життєдіяльності, охорони праці та цивільного захисту.	2
2.	Ознайомлення з умовами діяльності закладу загальної дошкільної освіти, педагогічним колективом, дітьми, матеріальним забезпеченням ЗДО.	2
3.	Ознайомлення з документацією ЗДО.	2
4.	Ознайомлення з системою планування освітнього процесу.	2
5.	Вивчення досвіду вихователя ЗДО в різних видах та формах педагогічної діяльності.	10
6.	Самостійна підготовка і проведення освітнього процесу в закладі дошкільної освіти.	70
7.	Ознайомлення з системою методичної роботи ЗДО.	10
8.	Проведення роботи з батьками дітей.	10
9.	Індивідуальна робота з дошкільниками.	10
10.	Презентація результатів проходження практики на звітній конференції	2
Всього		120

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
1.	Ознайомлення із змістом, завданнями практики, вимогами щодо оформлення звітної документації	2
2.	Складання індивідуального плану на період проходження практики	2
3.	Ознайомлення та аналіз освітнього середовища ЗДО	2
4.	Аналіз нормативних документів та документації ЗДО	2
5.	Ознайомлення з системою планування освітнього процесу.	2
6.	Розробка конспектів та дидактичних матеріалів для проведення освітньої діяльності.	30
7.	Ознайомлення з системою методичної роботи ЗДО.	5
8.	Підготовка матеріалів для батьківського куточка, проведення консультацій та зборів.	5
9.	Проведення дослідної роботи з теми курсової роботи	5
10.	Написання звіту. Оформлення звітної документації практики.	5
Всього		60

7. Звітна документація

Після закінчення проходження практики здобувач фахової передвищої освіти подає папку зі звітною документацією в такому порядку:

1. Щоденник практики, в якому поданий відгук з оцінкою переддипломної практики від закладу дошкільної освіти.
2. Звіт про виконання програми переддипломної практики.
3. Щоденник спостереження за роботою вихователя.
4. Щоденник конспектів занять та режимних процесів.
5. Конспекти залікових занять з фотозвітом.
6. Матеріали роботи з батьками.
7. Завдання дослідницького характеру (діагностичні матеріали роботи з дітьми тощо; психолого-педагогічна характеристика дитячого колективу тощо)
8. Додатки (супровідні матеріали, фотографії, відеозаписи занять).

Вимоги до оформлення звіту про проходження практики

Звіт має містити відомості про виконання здобувачем освіти програми практики, мати висновки і пропозиції та ін. Звіт повинен містити такі **елементи**:

1. Мету і завдання практики, які стояли перед практикантом.
2. В якому ЗДО, в якій групі, протягом якого терміну проходив практику.
3. Аналіз освітнього середовища ЗДО.
4. Аналіз досвіду вихователя ЗДО в різних видах та формах педагогічної діяльності
5. Самоаналіз самостійно проведеної освітньої діяльності.
6. Аналіз методичної роботи ЗДО (*аналіз проблемної теми, над якою працює вихователь-наставник, досвіду роботи інших вихователів; аналіз власної участі у методичній роботі ЗДО*).
7. Зміст та аналіз роботи з батьками.
8. Аналіз науково-дослідницької діяльності у період проходження практики (*виконання індивідуальних науково-практичних завдань відповідно до теми курсової роботи; проведення експериментального дослідження з теми курсової роботи; підготовка наукової статті чи тез доповіді*).
9. Сформовані компетентності
10. Труднощі (теоретичного та практичного характеру), які виникали у здобувача освіти за час проходження практики.
11. Висновки (*Чого, на вашу думку, вам вдалося досягти та від чого отримали професійне задоволення під час практики? Яким інноваційним педагогічним технологіям Ви надавали перевагу? Чому? У чому полягали основні труднощі під час виконання завдань практики? Які у Вас виникали труднощі під час проведення освітньої діяльності? Які труднощі виникали у роботі з дітьми, батьками?*)
12. Пропозиції щодо вдосконалення організації і проведення практики (*Що б Ви хотіли змінити в організації та проведення переддипломної практики в подальшому?*)

У кінці звіту ставиться дата, підписи здобувача освіти і керівника практики від коледжу.

Технічне оформлення звіту

1. Орієнтовний обсяг – 5-6 друкованих аркушів (без обліку додатків).
2. Друкований текст на листках формату А4, набраного у редакторі MS Word.
3. Поля: ліве – 3,0 см; праве – 1,5 см; верхнє – 2,0 см; нижнє – 2,0 см.
4. Гарнітура: Times New Roman 14 пт.
5. Інтервал між рядками – «1,5».
6. Текст набирається без переносів, на всю ширину сторінки
7. Сторінки звіту повинні бути пронумеровані.

Звітну документацію здобувачі освіти здають керівникові практики від коледжу в триденний термін після завершення практики.

8. Форми контролю та критерії оцінювання результатів проходження практики

Поточний контроль за якістю виконання завдань, передбачених програмою практики здійснюється керівниками практики постійно впродовж усього терміну проходження практики у формі порад, консультацій, пояснень тощо. Перевірка дає можливість з'ясувати, якими професійними якостями оволодів кожен здобувач освіти, виявити недоліки та окреслити шляхи їх подолання.

Від бази практики здійснюється поточний контроль відвідування здобувачем освіти закладу дошкільної освіти та оцінювання його щоденної роботи в таблиці оцінок практиканта у щоденнику практики. Адміністрація закладу дошкільної освіти може здійснювати епізодичний контроль відвідування та якості роботи здобувача освіти шляхом спостереження та аналізу його діяльності. Важливою формою контролю також є самоконтроль.

Підсумковий контроль здійснюється у кінці проходження практики шляхом оцінювання цілісної систематичної педагогічної діяльності здобувачів освіти протягом конкретного періоду. Підсумком практики є захист результатів виконання програми практики у формі диференційованого заліку. Підсумкова оцінка за результатами проходження практики визначається на основі середньозваженого балу, що складається із суми оцінок за виконання програми практики, які виставлені керівником практики від бази практики, керівником практики від коледжу та за підсумком усного захисту перед комісією основних положень, які входять до програми практики. Оцінювання кожного виду діяльності здобувачів освіти проводиться за національною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Загальна підсумкова оцінка за практику виставляється у відомості обліку успішності та індивідуальному навчальному плані здобувача освіти за двома шкалами оцінювання: національною і шкалою ECTS.

Розподіл вагових коефіцієнтів при оцінюванні проходження практики

Оцінка керівника практики від бази практики	Оцінка керівника практики від коледжу	Захист практики (диференційований залік)
оцінка за національною шкалою	оцінка за національною шкалою	оцінка за національною шкалою
$k_1 = 0,2$	$k_2 = 0,6$	$k_3 = 0,2$
$\sum k_i = 1$		

Критерії оцінювання знань і вмінь здобувачів освіти

Оцінка	Рівень компетентності
«відмінно» 90-100 (А)	Здобувач освіти своєчасно подав звітну документацію про переддипломну практику керівнику практики від коледжу; всі розділи звіту відповідають вимогам робочої програми з переддипломної практики; звіт оформлено акуратно, з дотриманням діючих правил; звіт здано та захищено в термін; при захисті звіту на питання дана повна, чітка і глибоко аргументована відповідь; не було порушень трудової дисципліни по місцю проходження практики; відгук керівника практики від бази практики на здобувача освіти – позитивний; оцінка керівника практики від бази практики – «відмінно».
«добре» 82-89 (В) 75-81 (С)	Здобувач освіти своєчасно подав звітну документацію про переддипломну практику керівнику практики від коледжу, але деякі матеріали не відповідають вимогам оформлення звітної документації; всі розділи звіту відповідають вимогам робочої програми з переддипломної практики; звіт оформлено акуратно, з дотриманням діючих правил, але є декілька не грубих помилок; звіт здано та захищено в термін; при захисті звіту на питання дана повна, чітка, але не досить обґрунтована відповідь; не було порушень трудової дисципліни по місцю проходження практики; відгук керівника практики від бази практики на здобувача освіти – позитивний; оцінка керівника практики від бази практики – «відмінно» або «добре».
«задовільно» 69-74 (D) 60-68 (E)	Здобувач освіти своєчасно, але не в повному обсязі подав звітну документацію про переддипломну практику керівнику практики від коледжу; не всі розділи звіту відповідають вимогам робочої програми з переддипломної практики; звіт оформлено не акуратно, є декілька грубих помилок; звіт

	захищено не в термін; при захисті звіту на питання дана не чітка відповідь; не було порушень трудової дисципліни по місцю проходження практики; оцінка керівника практики від бази практики – «задовільно» або «добре».
«незадовільно» 35-59 (FX) 1-34 (F)	Здобувач освіти несвоєчасно або не в повному обсязі подав звітну документацію про переддипломну практику керівнику практики від коледжу; розділи звіту не відповідають вимогам робочої програми з переддипломної практики; звіт оформлено не акуратно, без дотримання діючих правил; звіт здано та захищено не в термін; при захисті здобувач освіти не відповідав на питання; були порушення трудової дисципліни по місцю проходження практики; відгук керівника практики від бази практики на здобувача освіти – негативний; оцінка керівника практики від бази практики – «незадовільно».

Шкала переведення середньозваженого балу в оцінку за національною шкалою та оцінку ЄКТС

Середньозважений бал	Оцінка за національною шкалою	Бали за шкалою ЄКТС	Оцінка за шкалою ЄКТС
5,00	відмінно	100	A
4,95-4,99	відмінно	99	A
4,90-4,94	відмінно	98	A
4,85-4,89	відмінно	97	A
4,80-4,84	відмінно	96	A
4,75-4,79	відмінно	95	A
4,70-4,74	відмінно	94	A
4,65-4,69	відмінно	93	A
4,60-4,64	відмінно	92	A
4,55-4,59	відмінно	91	A
4,51-4,54	відмінно	90	A
4,50	добре	89	B
4,43-4,49	добре	88	B
4,36-4,42	добре	87	B
4,29-4,35	добре	86	B
4,22-4,28	добре	85	B
4,15-4,21	добре	84	B
4,08-4,14	добре	83	B
4,01-4,07	добре	82	B
4,00	добре	81	C
3,92-3,99	добре	80	C
3,84-3,91	добре	79	C
3,76-3,83	добре	78	C
3,67-3,75	добре	77	C
3,59-3,66	добре	76	C
3,51-3,58	добре	75	C
3,50	задовільно	74	D
3,43-3,49	задовільно	73	D
3,36-3,42	задовільно	72	D
3,29-3,35	задовільно	71	D
3,22-3,28	задовільно	70	D
3,16-3,21	задовільно	69	D
3,15	задовільно	68	E
3,07-3,14	задовільно	67	E
2,99-3,06	задовільно	66	E
2,91-2,98	задовільно	65	E
2,83-2,90	задовільно	64	E
2,75-2,82	задовільно	63	E
2,67-2,74	задовільно	62	E
2,59-2,66	задовільно	61	E
2,51-2,58	задовільно	60	E
2,5	незадовільно	59	FX
2,15-2,49	незадовільно	52-58	FX
1,85-2,14	незадовільно	46-51	FX
1,51-1,84	незадовільно	35-40	FX
0-1,50	незадовільно	1-34	F

9. Рекомендовані джерела інформації

Нормативно-правові джерела

1. Закон України «Про освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
2. Закон України «Про дошкільну освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3788-20#Text>
3. Про затвердження Базового компонента дошкільної освіти (Державного стандарту дошкільної освіти) нова редакція. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0033729-21#Text>

Основна література

1. Білан О. І. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля» / за заг. ред. О. В. Низковської. Тернопіль : Мандрівець, 2017. 256 с.
2. Березіна О.М. «Грайлик» Програма з організації театралізованої діяльності в дошкільному навчальному закладі. Тернопіль: Мандрівець, 2014. 56 с.
3. Беленька Г. В., Науменко Т. С., Половіна О. А. Дошкільникам про світ природи: старший дошкільний вік: навч.-метод. посіб. Київ: Генеза, 2013. 112 с.
4. Березовська Л. Теорія та методика формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку: навчальний посібник. Івано-Франківськ: НАІР, 2022. 252 с.
5. Богуш А. Методична робота в закладах дошкільної освіти. Одеса : Видавець Букаєв Вадим. Вікторович, 2022. 200 с.
6. Богуш А. М., Гавриш Н. В. Дошкільна лінгводидактика: Теорія і методика навчання дітей рідної мови : підручник. Київ: Вища школа, 2007. 542 с.
7. Богуш А. М., Гавриш Н., Котик Т. Методика організації художньо-мовленнєвої діяльності дітей у дошкільних закладах. Підручник для студентів у вищих навчальних закладів факультетів дошкільної освіти. Київ: Слово, 2010. 304 с.
8. Богуш А. М., Гавриш Н. В. Методика ознайомлення дітей з дозвіллям у дошкільному закладі. Підручник для ВНЗ. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2010. 408 с.
9. Богуш А. Мовленнєвий розвиток дітей від народження до 7 років: монографія. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2004. 376 с.
10. Бурова А. П. Організація ігрової діяльності дітей дошкільного віку. Тернопіль : Мандрівець, 2010. 256 с.
11. Вікова та педагогічна психологія: навч. посібник / О. В. Скрипченко, Л. В. Волинська, З. В. Огороднійчук та ін. 2-ге видання. Київ : Каравела, 2007. 399 с.
12. Вільчковський Е. С., Денисенко Н. Ф. Організація рухового режиму дітей у дошкільних навчальних закладах: навч.-метод. посіб. Тернопіль: Мандрівець, 2008. 128 с.
13. Грама Н. Г. Сенсорний розвиток дітей раннього віку: теорія і практика: монографія. Одеса, 2018. 239 с.

14. Дитина: Освітня програма для дітей від двох до семи років / наук. кер. проекту В.О.Огнев'юк; авт. кол.: Г.В. Беленька, О.Л. Богініч, В.М. Вертугіна та ін.; наук. ред. Г.В. Беленька ; Мін. осв. і науки України, Київ, ун-т ім. Б. Грінченка. Київ: Київ, ун- т ім. Б. Грінченка, 2020. 440 с.
15. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2013. 448 с.
16. Дорошенко Т. М., Мацько В. В. Теорія та методика формування елементарних математичних уявлень: навч. посіб. Кременчук : ПП «Бітарт», 2019. 96 с.
17. Дуткевич Т. В. Дитяча психологія: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2017. 424 с.
18. Зайцева Л. І. Формування математичної компетентності у дітей дошкільного віку: парціальна програма. Мелітополь: Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні, 2021. 48 с.
19. Калуська Л. В. Дивокрай. Вибрані дидактико-методичні матеріали у 2-х книгах для працівників дошкільних закладів. Книга перша. Тернопіль : Мандрівець, 2004. 320 с.
20. Комісарик М., Чуйко Г. Теорія та методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: підручник. Чернівці: Книхи-XXI, 2013. 484 с.
21. Кошель В. М. Сенсорне виховання дітей раннього віку: навч.-метод. посіб. для вихователів дітей дошкільного віку, студентів спеціальності «Дошкільна освіта» та батьків. Чернівці: ФОП Балакін аО.В., 2019. 160 с.
22. Максимова О.О. Ознайомлення дітей з суспільним довкіллям: навчальний посібник. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2022 . 175 с.
23. Методика виховання та розвитку дітей раннього віку : навч.-метод. посібник / авт.-упор. Н. Г. Каньоса, Т. Й. Бабюк, І. Л. Пукас. Кам'янець-Подільський: Видавець Ковальчук О.В., 2021. 268 с.
24. Пісоцька Л.М. Виховання у різновікових групах закладу дошкільної освіти: навчальний посібник. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2023. 241 с.
25. Поліщук В.М. Вікова і педагогічна психологія: навчальний посібник. Суми : Університетська книга, 2019. 352 с.
26. Рібцун О. Г., Рібцун Ю. В. Малювання крок за кроком: посіб. для використання в дошк. навч. закл.. Київ: Літера ЛТД, 2011. 63 с.
27. Скрипник Н. Методична робота в дошкільній освіті : навчально - методичний посібник. Умань : Візаві, 2019. 108 с.
28. Сухорукова Г. В., Дронова О. О., Голота Н. М., Янцур Л. А. Образотворче мистецтво з методикою викладання в дошкільному навчальному закладі. Підручник / за заг. ред. Г. В. Сухорукової. Київ: «Слово», 2010. 376 с
29. Томенко О. А., Старченко А. Ю. Фізкультурна освіта старших дошкільнят: інноваційна технологія: монографія. Суми: ФОП Цьома С.П., 2016. 154 с.
30. Формування творчої особистості у дітей старшого дошкільного віку в різних видах діяльності : монографія / О. С. Трифонова, Т. М. Степанова, Т. А. Лісовська та ін. / За заг. ред. д. пед. н., проф. О. С. Трифонової. 2-ге вид., випр. Миколаїв, 2021. 248 с.

Допоміжна література

1. Барищук Г.С. Прислухайтесь, як говорить ваша дитина. Альбом обстеження мовлення дітей: Посібник логопеда. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2010. 48 с.
2. Бочелюк О. І., Романюк Т. В. Організація освітнього процесу в різновіковій групі дошкільного навчального закладу. Харків: «Ранок», 2015. 192 с.
3. Богініч О. Л. Фізичне виховання дітей дошкільного віку засобами гри: навч. посіб. Київ: НПУ, 2007. 140 с.
4. Богуш А. Мовленнєвий розвиток дітей від народження до 7 років: монографія. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2004. 376 с.
5. Богуш А. М. Методика навчання дітей української мови в дошкільних навчальних закладах: підручник / А. М. Богуш. – 2-ге вид., доп. і перероб. – К.: Видавничий дім “Слово”, 2008. – 440 с.
6. Богуш А.М. Готуємо руку дитини до письма / А. М. Богуш. – 3-тє вид., зі змін. і доповн./ Тернопіль: Мандрівець, 2009. – 108 с.
7. Буркіна Н., Чорноморець В. Дошкільний заклад очима батьків: за результатами моніторингового дослідження. *Дошкільне виховання*. 2009. № 10. С. 3.
8. Бурова А. П. Організація ігрової діяльності дітей дошкільного віку. Тернопіль : Мандрівець, 2010. 256 с.
9. Васько А. М. Ейдетика для дошкільнят: програма розвитку пізнавальної активності дошкільників методами ейдетики. *Обдарована дитина*. 2013. № 4. С. 51–59.
10. Вільчковський Е. С., Денисенко Н. Ф. Організація рухового режиму дітей у дошкільних навчальних закладах: навч.-метод. посіб. Тернопіль: Мандрівець, 2008. 128 с.
11. Володіна В.С. Альбом з розвитку мовлення: Говоримо правильно. Київ: ТОВ «Перо», 2012. 96 с.
12. Вольська О.В. Граємося в казку: конспекти комплексних занять. Старший вік. Харків: Видавництво «Ранок», 2018. 144с.
13. Гавриш Н. В., Лінник О. О. Сучасне заняття в дошкільному закладі : навч.-метод. посіб. Київ: Альма-Матер, 2007. 495 с.
14. Гавриш Н. Ігрові технології у роботі з дорослими. *Дошкільне виховання*. 2004. №5. С.7-9. 23
15. Грицкова Ю. В. Педагогічна практика у закладах дошкільної освіти: програма та методичні рекомендації для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня четвертого року навчання. Харків: Монограф, 2019. 88 с.
16. Гурова Н. Інтерактивні технології формування професійних компетенцій. Керівник і керівництво: Інноваційні підходи / упоряд. Л. Галіцина. Київ: Шкільний світ, 2011. С. 85–93.
17. Гусак О. В. Творчо-інтеграційні підходи до планування музично-естетичної діяльності дошкільників. Методичний аспект. Ранній вік. Харків: «Ранок», 2012. 96 с.

18. Гусак О. В. Творчо-інтеграційні підходи до планування музично-естетичної діяльності дошкільників. Методичний аспект. Молодший дошкільний вік. 4-й рік життя. Харків: «Ранок», 2012. 112 с.
19. Гусак О. В. Творчо-інтеграційні підходи до планування музично-естетичної діяльності дошкільників. Методичний аспект. Молодший дошкільний вік. 5-й рік життя. Харків: «Ранок», 2012. 128 с.
20. Гусак О. В. Творчо-інтеграційні підходи до планування музично-естетичної діяльності дошкільників. Методичний аспект. Старший дошкільний вік. Харків: «Ранок», 2012. 142 с.
21. Долина О., Низовська О. Батьки в дошкільному закладі: споживачі та гості чи партнери-однодумці. *Дошкільне виховання*. 2007. № 1. С. 6–8.
22. Дяченко А., Мидловець Л. Вправні пальчики: Дидактично-розвивальна гра для дітей середньої і старшої груп. *Дошкільне виховання*. 2011. № 4. С.36-38.
23. Еманова Л. Відкриваємо свій ляльковий театр. *Дошкільне виховання*. 2009. №12. С. 22-24.
24. Жадан Р., Григоренко Г. Економічна освіта дітей старшого дошкільного віку (перспективно-календарне планування занять з економіки). Запоріжжя: РОВ «ЛІПС» ЛТД, 2012. 116 с.
25. Зайцева Т.Ю. Діяльність дошкільного навчального закладу в режимі інноваційного розвитку: посібник на допомогу працівникам дошкільних навчальних закладів. Тернопіль: Мандрівець, 2014. 328 с.
26. Зайцева Л. Пізнаємо довкілля разом. *Дошкільне виховання*. 2012. № 8. С. 16-19.
27. Ігротека вихователя ДНЗ. Система розвивальних ігор для дітей 4-5-ти років. Середня група: посібник. Харків. 2017. 144 с
28. Калуська Р. Родинне сонце коло. Методичний порадище для роботи з батьками. Тернопіль : Мандрівець, 2006. 140 с.
29. Калуська Л. В. Дивокрай. Вибрані дидактико-методичні матеріали у 2-х книгах для працівників дошкільних закладів. Тернопіль : Мандрівець, 2004. 256 с.
30. Карасьова К.В., Піроженко Т.О. Ігровий простір дитини. Київ : Шкільний світ, 2011. 128 с.
31. Керівництво дошкільним навчальним закладом: Інформативно методичні матеріали на допомогу керівникові дошкільного навчального закладу / упор.: Н. Майор, Ю. Манилюк, О. Тимофеева. Тернопіль, 2010. 168 с.
32. Крутій К. Концепція постійного контролю за якістю дошкільної освіти. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2009. № 3. С. 4-6.
33. Лисенко Н.В. Еко-око: дошкільник пізнає світ природи: навчально - методичний посібник. Київ: Видавничий дім «Слово», 2015. 352 с.
34. Лохвицька Л. В., Андрющенко Т. К. Дошкільникам про основи здоров'я: навч.-метод. посіб. 2-ге вид., оновл. Тернопіль: Мандрівець, 2008. 192 с.
35. Максимова О.О. Валеологічна освіта дітей дошкільного віку (теоретико - методичні засади): навчально - методичний посібник. Житомир: Вид - во ЖДУ ім. І Франка, 2015. 213 с.

36. Максимова О.О. Ознайомлення дітей з суспільним довкіллям: навчальний посібник. Житомир : Вид - во ЖДУ ім. І. Франка, 2022. 175 с.
37. Малярчук А. Я. Обстеження мовлення дітей: дидактичний матеріал. Київ: Літера ЛТД, 2003. 104 с.
38. Методичні рекомендації до Освітньої програми для дітей від 2-х до 7- ми років «Дитина» / Паук.кер Г.В. Беленька, О.А.Половіна, І.В Кондратець; авт..колектив. : Г.В. Беленька, В.М. Вертугіпа, К.І.Волинець та ін. К.ТОВ «АКМЕ ГРУП», 2021. 568 с.
39. Методична робота в ДНЗ / упоряд.: Семізорова В. В. Київ: Шкільний світ, 2016. 247 с.
40. Методичний кабінет у дитячому садку / упоряд. Т. Вороніна. Київ: Шкільний світ, 2008. 128 с.
41. На допомогу вихователю-методисту / упор. Т. Вороніна. Київ: Шкільний світ, 2009. 128 с.
42. Організація ігрової діяльності дітей дошкільного віку / упор. А.П. Бурова. Тернопіль : Мандрівець, 2010. 256 с.
43. Організація режимних процесів у ДНЗ / Упор. Кірсанова І.Ф. Х.: Вид. група «Основа», 2010. 175 с.
44. Піроженко Т. О. Комунікативно-мовленнєвий розвиток дошкільника. Тернопіль: Мандрівець, 2010. 152 с.
45. Піроженко Т. О. Особистість дошкільника: перспективи розвитку: навч.-метод. посіб. Тернопіль : Мандрівець, 2010. 136 с.
46. Плохій З. П. Формування у дітей дошкільного віку екологічної культури (теоретичні та методичні аспекти): монографія. Київ: Персонал, 2010. 319 с.
47. Поніманська Т.І. Дошкільна педагогіка: підручник. 4-те видання, перероблене. Київ: ВЦ «Академія», 2018. 408 с.
48. Рібцун О. Г., Рібцун Ю. В. Малювання крок за кроком: посіб. для використання в дошк. навч. закл. Київ: Літера ЛТД, 2011. 63 с.
49. Розгорнутий календарний план. Друга молодша група. Осінь / Уклад. С. М. Ванжа, Н. В. Куриленко, Я. В. Черевашенко, Т. О. Федюшина. Харків : «Ранок», 2017. 160 с.
50. Розгорнутий календарний план. Друга молодша група. Зима / уклад. С. М. Ванжа, Н. В. Куриленко, Я. В. Черевашенко, Т. О. Федюшина, О. Ф. Драчова. Харків: «Ранок», 2017. 192 с.
51. Розгорнутий календарний план. Середня група. Осінь / уклад. С. М. Ванжа, О. В. Моспан, Т. А. Сітало, Н. Б. Цибулько. Харків: «Ранок», 2017. 256 с.
52. Розгорнутий календарний план. Середня група. Зима / уклад. С. М. Ванжа, О. В. Моспан, Т. А. Сітало, Н. Б. Цибулько, Н. М. Лазюк. Харків: «Ранок», 2017. 263 с.
53. Розгорнутий календарний план. Середня група. Весна / уклад. С. М. Ванжа, О. В. Моспан, Т. А. Сітало, Н. Б. Цибулько, Н. М. Лазюк. Харків: «Ранок», 2017. 296 с.
54. Розгорнутий календарний план. Старша група. Осінь / уклад. С. М. Ванжа, Т. В. Власова, О. В. Моспан, Т. І. Ожимова. Харків: «Ранок», 2017. 320 с.

55. Розгорнутий календарний план. Старша група. Зима / уклад. С. М. Ванжа, Т. В. Власова, Н. М. Лазюк, О. В. Моспан, Т. І. Ожимова. Харків: «Ранок», 2017. 320 с. 22
56. Розгорнутий календарний план. Старша група. Весна / уклад. С. М. Ванжа, Т. В. Власова, Н. М. Лазюк, О. В. Моспан, Т. І. Ожимова. Харків: «Ранок», 2017. 328 с.
57. Романюк І. А. Плануємо вивчення стану організації життєдіяльності дітей. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2010. № 5. С. 56–61.
58. Романюк І. А. Особливості проведення тематичного контролю. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2010. № 6. С. 63–68.
59. Романюк І. А. Фронтальний та підсумковий контроль у системі внутрішнього контролю. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2010. № 8. С. 66–69.
60. Седунова А. Розвиваємо мовлення у грі. *Дошкільне виховання*. 2011. № 9. С. 31-33.
61. Скарбничка ігор і віршованої мозаїки для дітей раннього та дошкільного віку: навч.-метод, посібник / упоряд.: Г.І. Тванюк та ін.; за ред. Г.І. Іванюк. Київ: Сім кольорів, 2009. 240 с.
62. Смольникова Г.В. Різновікова група в ДНЗ: навч.посіб. Київ: Шкільний світ, 2015. 120 с.
63. Соботович Є. Ф. Критерії оцінювання мовленнєвого розвитку дитини (у його лексичній ланці) на різних вікових етапах. *Дефектологія*. 2003. № 2. С. 2-7.
64. Терещенко, О. Родинні збори в дитячому садку. *Дошкільне виховання*. 2007. № 2. С. 18-20.
65. Федорова М.А. Теорія та методика ігрової діяльності дітей дошкільного віку: навч. п. осібник. Житомир : Вид-во ФОП Левковець, 2018. 155 с.
66. Шевчук А. Дні мистецтва в дитсадку. *Дошкільне виховання*. 2008. № 2. С. 20-21.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.
2. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О.Сухомлинського. URL: <http://dnrb.gov.ua/ua/>
3. Перелік ігрового та навчально-дидактичного обладнання рекомендованого МОН. URL: <https://mon.gov.ua/ua/tag/doshkilna-osvita>
4. Примірний перелік ігрового та освітньо-дидактичного обладнання для закладів дошкільної освіти (затверджено Наказом Міністерства освіти і науки України від 19 грудня 2017 року № 1633). URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/perelik-igrovogo-ta-navchalnodidaktichnogo-obladnannya>